

In memoriam

Георги Китов

(1. 3. 1943 г. – 14. 9. 2008 г.)

„Който не познава миналото, не е господар на настоящето, а който не е господар на настоящето – няма бъдеще“, казваше големият български археолог

Проф. Георги Китов почина внезапно на 14 септември в Старосел, където е извършвал разкопки под Тракийския комплекс. Там заедно с експедицията си ТЕМП той открива през 2000 г. **Тракийския култов храм на Четинова могила**, но тогава разкопките са прекратени поради липса на средства. Два дни преди смъртта на археолога в Старосел са били намечени нови находки от IV-V век пр.Хр. Благодарение на Георги Китов за България и за траките заговори целият

свят, а откритията му са извор на национална гордост за всеки българин. С името на Георги Китов са свързани множество значителни открития, даващи представа за културата на траките – гробниците при Стрелча, религиозния комплекс край Старосел, 673-грамовата златна маска и гробницата на цар Севт III в могилата Голямата Косматка до Шипка, както и Александровската гробница до Хасково, украсена с уникални стенописи от средата на IV век пр. Хр.

БОЖИДАР ДИМИТРОВ, ДИРЕКТОР НА НАЦИОНАЛНИЯ ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ

Той беше най-големият археолог на България през последните 40 години. Георги Китов категорично отказваше да бъде наричан „българския Индиана Джоунс“. Казваше „Аз съм Георги Китов и това е достатъчно висока марка, за да се наричам като измислен филмов герой“. Проф. Николай Овчаров, археолог С Георги Китов си отива една цяла

Златна фиала-маска от V в. пр.н.е.

Георги Китов

епоха в българската археология. През последните години той направи така, че за България се заговори в целия свят. Неслучайно читателите на вестник „Стандарт“ поставиха археологическите открития у нас, сред които изпъкват и тези на Георги Китов, в списъка на 10-те най-значими събития в България през последните 100 години. С резултатите от своите разкопки видният археолог накара българите да се гордеят със своето минало.

ВАЛЕРИЯ ФОЛ, АРХЕОЛОГ

Георги Китов има открити над 7 хиляди уникални тракийски предмети, които са безценни. Това вече може да е един цял прекрасен музей на тракийското изкуство. Ние имаме много писмени доказателства от древните историци за цивилизацията, културата на траките, но Жоро Китов я разкри на света. Последните няколко дни малко преди да почине, той откри нови неща от гробницата в Старосел. Това място е много специално, това е Свещен храм с десет колони. Има нещо много символично, че точно там, на Четинава могила, Георги Китов замина в света на отвъдното, при света на траките.

СВЕТОВНИТЕ МЕДИИ ЗА ГЕОРГИ КИТОВ

В. „Дейли телеграф“: Китов е ръководил археологически екип, който е открил съкровища от древна Тракия, смятани за също толкова важни, колкото съкровищата на Агамемнон или Тутанкамон. Древногръцки и римски автори са описвали траките като варвари, макар и да са признавали уменията им в металообработването и военното изкуство – робът гладиатор Спартак, който е водил бунт срещу римляните, е бил трак. Траките обаче намериха защитник в лицето на Китов, който в продължение на над две десетилетия е ръководил екипи от зле финанси-

рани доброволци в упорито търсене на археологически находки въпреки безразличието на държавата и по-добре екипираните иманяри. Той открива през 2004 г. в т.нар. Долина на тракийските царе в централна България тракийско съкровище от над 130 накита, включително маска от чисто злато с тегло над половин килограм. Това е едно от най-сензационните открития през последните 50 години.

Според Китов маската е още по-забележителна от маската на Агамемнон. „Маската на Агамемнон е била само със златно покритие и е тежала само 60 грама, докато тази маска тежи 690 грама и е от чисто злато“, казва българският археолог.

„Интернешънъл хералд трибюн“: През 2004 г. в т.нар. Долина на тракийските царе в централна България Китов открива скелет в гробница, близо до който има фино изработена маска от чисто

злато. През 2005 г. сп. „Тайм“ определя това откритие като „едно от най-сензационните археологически открития през последните години“. Още преди съюза на Тракия с Троя срещу Гърция в Троянската война гърците са смятали тракийците за варвари. Откритите от Китов останки обаче показват, че тракийците са били също толкова добри в обработката на металите, колкото и троянците. Те са били войнолюбив народ със сложни ритуали и са вярвали във възкръсването след смъртта. Пълните със съкровища гробници очевидно са били на много богати хора. Китов защити решението си да използва тежка земекопна техника с аргумента, че машините работят много внимателно и не са повреждали археологически находки и че прибягването до този метод се налагало, за да бъдат изпреварени иманярите.

По материали от българските медии

Георги Павлов Китов е български археолог и траколог. Роден е на 1 март 1943 г. в Дупница. Направил е множество значителни открития, свързани с културата на траките.

След като завършва история в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (1966), специализира история на изкуството в Ленинград (1974–1975). От 1971 г. работи като уредник в Археологическия музей и институт към БАН.

През последната четвърт на 20 век е направил множество значителни открития, свързани с културата на траките. Откритията на Китов започват още през 1967 г., когато провежда първите си самостоятелни разкопки в Тауклиман край Каварна. Оттогава е разкрил около 450 селищни могили и гробници. Доктор на историческите науки от 1977 г., старши научен сътрудник (1990). Председател на Общото Събрание на Археологическия институт с музей при БАН от (1992). От 1995 г. преподава като хоноруван доцент в Нов български университет. Основател и ръководител от (1972) на археологическата експедиция ТЕМП (преди ЕПОС и ЕТАП).

През 2000 г. той взе престижната награда „Хенри Форд“, присъжда на всяка година от автомобилния гигант за опазване на културната и природната среда. Влезе и на страниците на „Нешънъл джидографик“. През 2004 г. е удостоен с почетния знак на БАН „За заслуги към БАН“ за неговите забележителни открития и приноса му в областта на тракийската история и култура, има Златен почетен знак на МВНР, Почетен знак на Община Стара Загора, почетен гражданин е на град Шипка и град Казанлък.

Автор е на над 200 статии и десетина студии върху историята, археологията и религията на траките. Някои от най-популярните му книги са „Тракийското съкровище от Вълчитрън“ (1978 г.); „Богатствата на тракийските владетели“ (1992 г.); Долината на тракийските царе, (2002 г.); „Гробницата на Севт III“, (2004 г.); „Въведение в тракийската археология“, със съавтор Даниела Агре (2002 г.)